

ISSN 2664-5157

Turkic Studies Journal

№1.
Vol.1
2019

Nur-Sultan

ISSN 2664-5157

Turkic Studies Journal

№1 (1) /2019

2019 жылдан бастап шығады
Founded in 2019
Издается с 2019 года

Жылына 4 рет шығады
Published 4 times a year
Выходит 4 раза в год

Нұр-Сұлтан, 2019
Nur-Sultan, 2019
Нур-Султан, 2019

Бас редакторы
Ерлан Сыдықов
т.ғ.д., проф., ҚР ҰҒА академигі (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары
Бас редактордың орынбасары

Шәкір Ибраев, ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Ирина Невская, доктор, проф. (Германия)

Редакция алқасы

Гайбулла Бабаяров	т.ғ.д. (Өзбекстан)
Ұлданай Бақтыгереева	ф.ғ.д., проф. (Ресей Федерациясы)
Дмитрий Васильев	т.ғ.д., проф. (Ресей Федерациясы)
Заур Гасанов	PhD (Әзербайжан)
Гюрер Гульсевин	доктор, проф. (Түркия)
Анна Дыбо	ф.ғ.д., проф. (Ресей Федерациясы)
Мырзатай Жолдасбеков	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Дания Загидуллина	ф.ғ.д., проф. (Татарстан, Ресей Федерациясы)
Зимони Иштван	доктор, проф. (Венгрия)
Болат Көмеков	т.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Игорь Кызласов	т.ғ.д., проф. (Ресей Федерациясы)
Дихан Қамзабекұлы	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Сейіт Қасқабасов	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Ласло Мараш	PhD (Нидерланд)
Мария Иванич	доктор, проф. (Венгрия)
Мехмет Олмез	доктор, проф. (Түркия)
Рейхл Карл	доктор, проф. (Германия)
Зайнолла Самашев	т.ғ.д. (Қазақстан)
Қаржаубай Сартқожа	ф.ғ.д. (Қазақстан)
Айрат Ситдиқов	т.ғ.д., проф. (Татарстан, Ресей Федерациясы)
Фирдаус Хисамитдинова	ф.ғ.д., проф. (Башқұртстан, Ресей Федерациясы)
Нурила Шаймердинова	ф.ғ.д., проф., жауапты хатшы (Қазақстан)
Амантай Шәріп	ф.ғ.д., проф., жауапты хатшы (Қазақстан)
Альфия Юсупова	ф.ғ.д., проф.. (Татарстан, Ресей Федерациясы)

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қ., Сәтпаев к-сі, 2.
Тел.: +7(7172) 709-500 (ішкі 31-434). E-mail: turkicjournal@gmail.com, web-site: tsj.enu.kz

Turkic Studies Journal

Меншіктенуші: ҚР БҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМК
Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде тіркелген.

28.03.19 ж. № 17636-Ж -тіркеу куәлігі

Мерзімділігі: жылына 4 рет

Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қ., Қажымұқан к-сі, 13/1,

тел.: +7(7172)709-500 (ішкі 31-434)

Editor-in-Chief
Yerlan Sydykov
Doctor of Historical Sciences, Prof., Academician of NAS RK (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief
Deputy Editor-in-Chief

Shakir Ibrayev, Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Irina Nevskaya, Dr., Prof. (Germany)

Editorial board

Gaybulla Babayarov	Doctor of Historical Sciences (Uzbekistan)
Uldanai Bakhtikireeva	Doctor of Philology, Prof. (Russian Federation)
Dmitriy Vasiliev	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Russian Federation)
Zaur Gasanov	PhD (Azerbaijan)
Gurer Gulsevin	Dr., Prof. (Turkey)
Anna Dybo	Doctor of Philology, Prof. (Russian Federation)
Myrzatay Zholdasbekov	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Daniya Zagidullina	Doctor of Philology, Prof. (Tatarstan, Russian Federation)
Zimoniy Istvan	Dr., Prof. (Hungary)
Bolat Kumekov	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Igor Kyzlasov	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Russian Federation)
Dikhan Kamzabekuly	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Seit Kaskabasov	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Laszlo Maracz	PhD (Netherlands)
Maria Ivanics	Dr., Prof. (Hungary)
Mehmet Olmez	Dr., Prof. (Turkey)
Karl Reichl	Dr., Prof. (Germany)
Zainulla Samashev	Doctor of Historical Sciences (Kazakhstan)
Karzhaubay Sartkozha	Doctor of Philology (Kazakhstan)
Ayrat Sitdikov	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Tatarstan, Russian Federation)
Firdaus Hisamitdinova	Doctor of Philology, Prof. (Bashkortostan, Russian Federation)
Nurila Shaimerdinova	Doctor of Philology, Prof., executive secretary (Kazakhstan)
Sharip Amantay	Doctor of Philology, Prof., executive secretary (Kazakhstan)
Alfiya Yusupova	Doctor of Philology, Prof. (Tatarstan, Russian Federation)

Editorial address: 010008, Kazakhstan, Nur-Sultan city, Satpayev str. 2.

Tel.: +7(7172) 709-500 (ext. 31-434). E-mail: turkicjournal@gmail.com, web-site: tsj.enu.kz

Turkic Studies Journal

Owner: Republican State Enterprise in the capacity of economic conduct «L.N.Gumilyov Eurasian National University» Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan

Registered by Ministry of information and communication of Republic of Kazakhstan

Registration number № 17636-Ж, from 28.03.19

Periodicity: 4 times a year

Address of printing house: 13/1 Kazhimukan str., Nur-Sultan, Kazakhstan 010008;

tel.: +7(7172) 709-500 (ext.31-434)

Главный редактор
Ерлан Сыдыков
д.ист.н, проф., академик НАН РК (Казахстан)

Зам.главного редактора
Зам.главного редактора

Шакир Ибраев, д.ф.н., проф. (Казахстан)
Ирина Невская, доктор, проф. (Германия)

Редакционная коллегия

Гайбулла Бабаяров	д.ист.н. (Узбекистан)
Улданай Бактыгереева	д.ф.н., проф. (Российская Федерация)
Дмитрий Васильев	д.ист.н., проф. (Российская Федерация)
Заур Гасанов	PhD (Азербайджан)
Гюрер Гюльсевин	доктор, проф. (Турция)
Анна Дыбо	д.ф.н., проф. (Российская Федерация)
Мырзатай Жолдасбеков	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Дания Загидуллина	д.ф.н., проф. (Татарстан, РФ)
Зимони Иштван	доктор, проф. (Венгрия)
Булат Кумеков	д.ист.н., проф. (Казахстан)
Игорь Кызласов	д.ист.н., проф. (Российская Федерация)
Дихан Камзабекулы	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Сейт Каскабасов	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Ласло Мараш	PhD (Нидерланды)
Мария Иванич	доктор, проф. (Венгрия)
Мехмет Олмез	доктор, проф. (Турция)
Рейхл Карл	доктор, проф. (Германия)
Зайнолла Самашев	д.ист.н (Казахстан)
Каржаубай Сарткожа	д.ф.н. (Казахстан)
Айрат Ситдинов	д.ист.н., проф (Татарстан, РФ)
Фирдаус Хисамитдинова	д.ф.н., проф. (Башкортостан, РФ)
Нурила Шаймердинова	д.ф.н., проф., отв.секретарь (Казахстан)
Амантай Шарип	д.ф.н., проф., отв.секретарь (Казахстан)
Альфия Юсупова	д.ф.н., проф. (Татарстан, РФ)

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. Сатпаева, 2
Тел.: +7(7172) 709-500 (вн. 31-434). E-mail: turkicjournal@gmail.com, web-site: tsj.enu.kz

Turkic Studies Journal

Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева»
МОН РК

Зарегистрирован Министерством информации и коммуникаций Республики Казахстан
Регистрационное свидетельство № 17636-Ж от 28.03.2019

Периодичность: 4 раза в год

Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. Кажымукана, 13/1,
тел.: +7(7172)709-500 (вн.31-434)

МАЗМҰНЫ/ CONTENT/ СОДЕРЖАНИЕ

<i>Y.Sydykov Preface/</i>	
<i>Е.Сыдықов Алғы сөз/</i>	6
<i>Е.Сыдықов Вступительное слово.....</i>	
<i>G.Babayarov</i> Coins of the Western Turkic Qaghanate with a title “Tardu-Qaghan”.....	12
<i>K.Barat</i> Historical and geographical research of the Turkic toponym «Otukan»/	25
<i>Қ.Барат</i> Түркі топонимі «Өтүкен» туралы тарихи-географиялық зерттеулер	
<i>Z.Samashev</i> On the formation of the early Saka cultural complex in East Kazakhstan/	37
<i>З.Самашев</i> К вопросу о формировании раннесакского культурного комплекса в Восточном Казахстане.....	
<i>I.Selyutina</i> Teleut language: articulatory patterns of mediolingual consonants/	61
<i>И.Селютин</i> Язык телеутов: артикуляторные паттерны среднеязычных согласных.....	
<i>N.Shaimerdinova</i> «Kyrgyz-Russian dictionary» of 1897: cultural and linguistic explications/	73
<i>Н.Шаймердинова</i> «Киргизско-русский словарь» (1897): культурные и языковые экспликации.....	

ЕСІМНАМА/ PERSONALIA/ ПЕРСОНАЛИИ

<i>E.Kazhybek, M.Zhamal</i> Scientific personality of academy A. T. Kaidar/	
<i>Е.Қажыбек, Ж.Манкеева</i> Академик Ә.Т. Қайдардың ғалымдық тұлғасы.....	89
<i>I.Nevskaya</i> For the anniversary of Anna Vladimirovna Dybo/	94
<i>И.Невская</i> К юбилею Анны Владимировны Дыбо.....	

СЫН ШҚІРЛЕП/ REVIEWS/ РЕЦЕНЗИИ

<i>A.Kairzhanov</i> Review to the monograph Turkology: History of global turkology.-Collective monography/ under ed. of Sh.I.Ibrayev, K.I.Kelimbetov/	99
<i>А.Қаиржанов</i> Рецензия к монографии тюркология: история всемирной тюркологии – коллективная монография /Под ред. Ш.И. Ибраева, К.И. Келимбетова.....	

Dear colleagues and readers!

Modern turkology, developing on the basis of classical turkological science, has passed its historical path of development and has accumulated a great experience of theoretical and empirical knowledge.

In today's globally changing world the tasks of Turkological science have changed significantly in the formation of new paradigm of scientific research, in the use of new methodologies, including information and digital technologies, for the study of already discovered and newly discovered Turkic written monuments. Moreover, modern turkology has expanded the field of scientific research: its historical and philological direction has acquired integrative character and has become the object of interaction between philological, historical, cultural, archeological, ethnographic, anthropological, philosophical, theological and other sciences.

L.N. Gumilyov Eurasian National University in accordance with mission in the field of education and science of the Republic of Kazakhstan carries out systemic activities in the development of turkology. It is only in Kazakhstan that the name of the outstanding turkologist L.N.Gumilyov was assigned to the Eurasian National University; the research cabinet of Lev Nikolayevich was opened at the university in honor of the 100th anniversary of the scientist; there is also a sculpture composition devoted to the scientist in his square.

In the main atrium of the university a copy of the monument Kul-tegin, a symbol of ancient Turkic civilization, writing and culture were installed by the decision of the Government of the Republic of Kazakhstan in 2000 and with the assistance of the Government of Japan. Near the monument there is an active museum of Turkic writing where interesting excursions and classes of turkology students are held. Nowadays, Kul-tegin monument and the Museum of Turkic writing have become the university's visit card.

Since 2010, Turkology department which carries out a lot of educational, scientific and international activities, has been opened in ENU named after L. Gumileva. The University has trained new generation of turkologists in all three levels of education - bachelor's, master's and doctoral degrees. Since 2013, the first graduation of doctoral PhDs, ten dissertations have been defended and approved by the Committee in the field of education and science of the Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan, 10 people of the department received the degree of PhD in the major of Turkology – it is a unique situation as nowhere in the world training of PhDs is carried, except the Republic of Kazakhstan.

In a fairly short period of time department of turkology managed to develop extensive international connections with turkological scientific centers, institutes and departments in Germany, Hungary, Italy, Mongolia, USA, France, Russia and its subobjects such as Tatarstan, Bashkortostan, Hakassia, Tyva and Altai. The University and the Department of Turkology actively cooperate with the countries of the Turkic world (Turkey, Azerbaijan, Uzbekistan, etc.). As a part of international cooperation, turkology students take academic mobility, master's and doctoral students undergo scientific internships, academic staff gives master classes and lectures in the near and far abroad.

The strong staff potential of the university and the department, which is engaged into turkological researches, develops grant republican and international projects, based on the results of which a majority of solid monographs, atlases and books has been published as facts of scientific achievement of Turkological science in Kazakhstan; dozens of articles have been being posted on the basis of international rating journals like Web of Science and Scopus.

In the context of the strategic documents of the President and Government of the Republic of Kazakhstan, it has been decided in ENU to publish the «Turkic Studies Journal» in the future aimed to get status of international journal. The editorial board of the journal involved scientists

---

---

known abroad and in Kazakhstan.

The journal contains following thematic categories: «History», «Ethnography», «Monuments of writing», «Linguistic turkology», «Folklore and literature», «Personalities», «Review» in which articles are published and which are devoted to the study of material and spiritual culture, language and literature, history and social and economic life of Turkic peoples.

I hope that the new journal will make a worthy contribution to the development of turkology and I encourage everyone to take part in it.

Editor-in-Chief

Yerlan Sydykov

Құрметті әріптестер мен оқырмандар!

Қазіргі түркітану классикалық түркітану ғылымының негізінде ілгерілей отырып, өзіндік тарихи даму жолдарынан өтті және өте бай теориялық әрі эмпирикалық мағлұмат жинақтады.

Бүгінгі жаһандық деңгейдегі өзгермелі әлем жағдайында түркітану ғылымының алдында тұрған ғылыми зерттеулердің жаңа парадигмасын қалыптастыру, жаңа методологияларды, оның ішінде ашылған және жаңадан ашылып жатқан түркі жазба ескерткіштерін зерттеу үшін ақпараттық және сандық технологияларды пайдалану міндеттері түбегейлі өзгерді.

Мұның үстіне, қазіргі түркітану өзінің ғылыми зерттеулер аясын кеңейтті: оның тарихи-филологиялық бағыты интегративті сипатқа ие болып, филологиялық, тарихи-мәдени, археологиялық, этнографиялық, антропологиялық, философиялық-теологиялық және басқа ғылымдардың өзара ықпалдасу нысанына айналды.

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті өзінің білім мен ғылым саласындағы миссиясына сәйкес түркітануды дамытуда жүйелі қызмет атқарып келеді. Тек Қазақстанда ғана көрнекті түркітанушы Л.Н.Гумилевтің есімі Еуразия ұлттық университетіне берілген, 100-жылдық мерейтойына байланысты университетте Лев Николаевичтің зерттеу кабинеті ашылды, ал оның саябағында ғалымның мүсіндік композициясы қойылды.

2000 жылы ҚР Үкіметінің шешімі бойынша және Жапония үкіметінің қолдауымен университеттің бас атриумында көне түркі өркениеті, жазуы мен мәдениетінің символы ретінде Күлтегін ескерткішінің көшірмесі орнатылды. Ескерткіштің жанында түркі жазуы музейі белсенді қызмет жүргізіп, онда қызықты экскурсиялар мен түркітану бойынша білім алатын шәкірттердің сабақтары өткізіледі. Қазіргі кезде Күлтегін ескерткіші мен түркі жазуы музейі университеттің бетке ұстар мақтанышына айналды.

Университетте 2000 жылы ашылған түркітану кафедрасы білім, ғылым саласында және халықаралық ауқымда үлкен жұмыстарды жүзеге асырып келеді. Университет оқытудың барлық үш – бакалавриат, магистратура және докторантура деңгейінде жаңа буын түркітанушыларды даярлап шығарды. PhD докторанттардың алғашқы шығарылымы болған 2013 жылдан бері он докторлық диссертация қорғалып, оны ҚР БҒМ Білім мен ғылым саласындағы комитеті бекітті. Кафедраның 10 мүшесі түркітану мамандығы бойынша PhD ғылыми дәрежесін алды, бұл – айрықша жағдай, өйткені Қазақстан Республикасынан басқа, әлемнің бірде-бір елінде түркітану мамандығы бойынша PhD докторларын даярлау жүзеге асырылмайды.

Аз ғана уақыт ішінде түркітану кафедрасы Германияның, Венгрияның, Италияның, Моңғолияның, АҚШ-тың, Францияның, Ресейдің және оның Татарстан, Башқұртстан, Хакасия, Тыва мен Алтай секілді субъектілерінің түркітану ғылыми орталықтарымен, институттарымен және кафедраларымен халықаралық кең ауқымдағы байланыстар орнатты. Білім алып жатқан түркітанушылар халықаралық ынтымақтастық аясында академиялық ұтқырлықты жүзеге асырса, магистранттар мен докторанттар ғылыми тағылымдамалардан өтеді, ал профессор-оқытушылар құрамы алыс және жақын шетелдерде шеберлік сабақтарын беріп, дәрістер оқиды.

Университет пен түркітанулық зерттеулермен айналысатын түркітану кафедрасының зор кадрлық әлеуеті республикалық және халықаралық гранттық жобаларды іске асыруға мүмкіндік беріп, олардың нәтижелері бойынша Қазақстандағы түркітану ғылымы жетістіктерінің айғақтары ретінде көптеген іргелі монографиялар, атластар мен кітаптар, жарық көрді, сондай-ақ халықаралық рейтингті журналдардың Web of Science және Scopus базасына енгізілген ондаған мақалалар жазылды.

Президент пен Қазақстан Үкіметінің бағдарламалық құжаттары аясында Л.Н.Гумилев

атындағы Еуразия ұлттық университеті болашақта рейтингті халықаралық журнал мәртебесін көздеген “Turkic Studies Journal” журналын шығару жөнінде шешім қабылдады. Журналдың редакциялық құрамына шет елдерде және Қазақстанда белгілі ғалымдар тартылды.

Журналдың «Тарих», «Этнография», «Жазба ескерткіштер», «Лингвистикалық түркітану», «Фольклор және әдебиет», «Есімнама», «Рецензиялар» тақырыптық айдарларының аясында түркі халықтарының материалдық және рухани мәдениетін, тілі мен әдебиетін, тарихы мен қоғамдық-экономикалық өмірін зерттеуге арналған мақалалар жарық көреді.

Жаңа журнал түркітанудың дамуына лайықты үлес қосады деген сенімдемін және баршаңызды соған атсалысуға шақырамын.

Бас редактор

Ерлан Сыдықов

Уважаемые коллеги и читатели!

Современная тюркология, развиваясь на базе классической тюркологической науки, прошла свой исторический путь развития и накопила богатейший опыт теоретических и эмпирических знаний.

В условиях современного глобально изменяющегося мира существенно меняются задачи тюркологической науки в формировании новых парадигм научных исследований, в использовании новых методологий, в т.ч. информационных и цифровых технологий, для изучения уже открытых и вновь открывающихся тюркских письменных памятников. Более того, современная тюркология расширила область научных исследований: ее историко-филологическое направление приобрело интегративный характер и стало объектом взаимодействия филологической, историко-культурной, архелогической, этнографической, антропологической, философско-теологической и других наук.

Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева в соответствии со своей миссией в области образования и науки Республики Казахстан осуществляет системную деятельность в развитии тюркологии. Только в Казахстане имя выдающегося тюрколога Л.Н.Гумилева присвоено Евразийскому национальному университету, и в честь 100-летнего юбилея в университете открыт исследовательский кабинет Льва Николаевича, а в его сквере поставлена скульптурная композиция ученому.

В главном атриуме университета по решению Правительства РК в 2000 году и при содействии Правительства Японии установлена копия памятника Кюль-тегин как символа древнетюркской цивилизации, письменности и культуры. Рядом с памятником активно функционирует музей тюркской письменности, где проводятся интересные экскурсии и ведутся занятия тюркологов. В настоящее время памятник Кюль-тегина и музей тюркской письменности стали визитной карточкой университета.

С 2010 года в ЕНУ им. Л.Н. Гумилева открыта кафедра тюркологии, которая осуществляет большую образовательную, научную и международную деятельность. Университет готовит тюркологов нового поколения по всем трем уровням образования: бакалавриату, магистратуре и докторантуре. С 2013 года, первого выпуска докторантов PhD, защищены и утверждены Комитетом в сфере образования и науки МОН РК десять диссертаций, 10 человек кафедры получили ученую степень доктора PhD по специальности тюркология – уникальная ситуация, поскольку нигде в мире, кроме Республики Казахстан, не осуществляется подготовка докторов PhD по специальности тюркология.

За сравнительно короткий срок кафедре тюркологии удалось развить обширные международные связи с тюркологическими научными Центрами, Институтами и кафедрами Германии, Венгрии, Италии, Монголии, США, Франции, России и ее субъектов таких, как Татарстан, Башкортостан, Хакасия, Тыва и Алтай. Активно сотрудничают университет и кафедра тюркологии со странами тюркского мира (Турция, Азербайджан, Узбекистан и др). В рамках международного сотрудничества студенты - тюркологи осуществляют академическую мобильность, магистранты и докторанты проходят научные стажировки, профессора и преподаватели дают мастер-классы и читают лекции в ближнем и дальнем зарубежье.

Известные ученые университета, занимающиеся тюркологическими исследованиями, разрабатывают грантовые республиканские и международные проекты, по результатам которых опубликованы солидные монографии, Атласы и книги, как факты научного достижения тюркологической науки Казахстана, а также написаны десятки статей, размещенные в базе данных международных рейтинговых журналов Web of Science и Scopus.

В контексте программных стратегических документов Президента и Правительства

Республики Казахстан в Евразийском национальном университете им. Л.Н. Гумилева было принято решение об издании журнала “Turkic Studies Journal”, в перспективе нацеленного на статус рейтингового международного журнала. В состав редакционной коллегии журнала привлечены ученые, известные за рубежом и в Казахстане.

Журнал содержит тематические рубрики: «История», «Этнография», «Памятники письменности», «Лингвистическая тюркология», «Фольклор и литература», «Персоналии», «Рецензирование», в которых публикуются статьи, посвященные изучению материальной и духовной культуры, языка и литературы, истории и общественно-экономической жизни тюркских народов.

Надеюсь, что новый журнал внесет достойный вклад в развитие тюркологии и призываю всех принять участие в нем.

Главный редактор

Ерлан Сыдыков

Coins of the Western Turkic Qaghanate with a title “Tardu-Qaghan”

Gaybulla Babayarov

Doctor of Historical Sciences, Prof.
of Alisher Navai Tashkent State University
of Uzbek language and literature
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: gaybullah@gmail.com

DOI: <https://doi.org/10.32523/tsj.01-2019/1-1>

Abstract. In the process of studying the coins of the Western Turkic Qaghanate (568-740), a number of questions remain that are difficult for the present moment to give a definitive answer. Especially, one of such main questions is the question of the role and place of the coins, the legends of which reflected the supreme titles of the Qaghanate and whether they had circulated throughout its territory. Summarizing our short analysis on some issues of the Western Turkic Qaghanate and its coinage on the example of coins with the title “Tardu Qaghan”, we state that so far some of the issues that need to be covered in the history of this Qaghanate remain in the center of attention of researchers. We hope that with the increase in the number of numismatic finds these issues will be resolved. In particular, if it is possible to find the coins of the second type that are better preserved, which are related to Tardu Qaghan (576-583; 600-603), a lot of questions on this issue will be solved.

Keywords: pre-Islamic Central Asia; Western Turkic Qaghanate; qaghans; tardu qaghan; old Turkic coins; Chach (Tashkent); Semirech'e (Jetisu); tamga signs; Sogdian inscriptions.

Introduction

Among the coins of the era of the Western Turkic Qaghanate (568–740) there is a group of coins, the place of the coinage of which is still unknown, although their legends have been previously read. These include coins with the image of a ruler with long hair, shoulder length on the obverse and tamga in shape , with the Sogdian legend *trδw MLK' / x'γ'n* (?) “King / Qaghan Tardu” on the reverse. Based on the iconography and tamgas on coins of this type, which are very close to the coins of the Western Turkic Qaghanate minted in the Chach oasis and the Fergana valley, their coinage can most likely be directly associated with this Qaghanate (see Fig. V). In spite of the fact that today Fergana is considered to be the place of coinage of these coins, the question remains, and the place of their coinage, since a significant number of finds of these coins come from Pendzhikent (Eastern Sogd) and from the Tashkent oasis.

Like these coins, coins with the image on the obverse of the ruler in the front or in $\frac{3}{4}$ to the left are with a tower-shaped headdress or long hair on the obverse and tamgas in the form of – – with the Sogdian legend *prn βγγ x'γ'n* (?) (see Fig. IV), the so-called “Farn Bagy” [1, pp.348–357] also have unresolved issues related to their place of minting and interpretation.

Here, we will focus on the first coins, on the reverse of which there is a tamga in shape . The Sogdian legend is located around it as follows: on the right, counterclockwise, and on the left, clockwise. O.I. Smirnova read it as *c'rδw / 'wrδw γδδc* [1, pp.54, 358]. There are also unresolved issues related to their place of minting and interpretation. At the time, O.I. Smirnova, on the basis of his reading *'wrδw γδδc* “Horde (headquarter) of Khallaj” or *crδw γδδc* “The Four Khallajs”, connected the second word of the legend with the name of the Khallaj / Khallaji Turks, significant later in the tenth century, living in Northern Afghanistan, but who obviously left their memory in Central Asia to the Chaganian city of Khalchian (*γlcy'n?) [1, pp. 54]. However, it is difficult to agree with

such an interpretation: firstly, based on paleography, such a reading is doubtful, since writing the first word does not allow one to read its beginning of *aleph* or *tsaddy*. In our opinion, the first letter can also be read as tau, and the entire word as *trδw* is “Tardu”, which is an ancient epithet or name in ancient Turkic, and for the second word we do not exclude reading as MLK’? those. The Aramaic heterogram, meaning “king”. Based on this, the legend as a whole is interpreted as “King Tardu”.

The similarity of the tamga with the aforementioned, as well as other coins of Central Asia, the minting of which by the Western Turkic Qaghanate also allows linking the minting of these coins to the Western Turkic qaghans, and it is possible with a great deal of doubt that their minting is connected with the Western Turkic ruler Tardu Qaghan (576–583; 600–603), which may have been the first minted coins in the Transoxiana (i.e. between the Amudaria – Sirdarya rivers). At the same time, reading on the coins of the ethnonym Khalaj does not have a historical basis, since written sources covering this era do not contain information that the Khalajs had a dynasty on the territory of the Central Asian interfluvium and did not represent a significant political force. But it should be noted that, due to the small number of finds of coins of this type, it is difficult today to draw final conclusions about their affiliation and place of the mint.

1. Coins with the title “Tardu Qaghan”

Among the significant numismatic material special attention is attracted by the coins of Chach (Tashkent) with the Sogdian legend *trδw x’γ’n* “Tardu Qaghan” (the so-called Type I), dating back to the 6th – 7th centuries, which actually led us to the question of the own coinage of the Turkic Qaghanate.

Type I.

No. 1 - 2. Av. In the center there is an anchor-shaped tamga **⌘**, above it is a Sogdian legend in one row: *trδw* “Tardu”, under it there are no remnants of a legend. **Rv.** In the center, the inscription in Sogdian italics *x’γ’n* is “Qaghan”. D: 15-16 mm. W: 1.5-1.6 gr. Kanka (Tashkent region). The last quart. VI – the beg. of VII century. Bronze [2, pp. 9; 3 - 93871; 108020].

- early reading *γwβw* “ruler” (4, pp. 37; 5253; 6, pp. 86-87). At one time, L.S. Baratova, on the basis of some finds of coins of this type, noted that on one of the sides there was a Sogdian inscription, on which *γ’* (?) Are distinguishable (7, pp. 57).

Type II.

Av

Rv

3

No. 3. Av. The field is covered with the head of a ruler with pronounced Turkic features. Long shoulder-length hair, brushed to the side parting, are given by four strands (braids?) Descending along the left cheek; hair is enumerated in two places with a tape (?), just below the level of the ear and above the temple (from the face to the back of the head). Heavy eyelids deep-set oblong eyes transferred two curved strokes, the top of which crosses the bottom; cheekbones high; flat nose short; short mustache hang down over the mouth; chin rounded. To the right of the face along the cheek down with Sogdian semi-persistent: *prn* “fortuna, glory” [1, pp. 54, 357–358]. Rv. In the center there is a tamga in the form , around it is a Sogdian legend: *trδw MLK ' / x'γ' (?)* “King/ Qaghan (?) Tardu”. D: 24-26.0 mm. W: 2.30-2.50 gr. Kanka-tepe (Tashkent region). VI – VII centuries AD. Bronze.

2. Interpretation and dating of coins with the title “Tardu Qaghan”

Regarding the dating and interpretation, a special place among these coins is occupied by coins with the legend *trδw x'γ'n* “Tardu Qaghan” and anchor shaped tamga (Type I). So coins of this type, according to E.V. Rtveladze and A.V. Kuznetsov were released in the second half of VII - the beginning of the VIII century. So A.V. Kuznetsov believes that this dating is confirmed by the paleographic features of the writing of the legend, the weight data, the technique of making these coins, and the presence of the *Qaghan* title in the legend [8, pp. 284, 291]. In turn, E.V. Rtveladze gives this dating, based on the similarity of the generic mark - tamga on coins of this type with tamga on Penzhikent coins, suggests a relative or dynastic connection of the local ruler with the ruler Panch Gamaukiyan (see Fig. VI) [6, pp. 87–88]. In his opinion, the title *Qaghan*, unlike less significant titles such as *Tegin*, *Tudun* and others, originally belonged exclusively to the supreme rulers of the Turkic Qaghanate in the 6th – 7th centuries. Subsequently, it lost its former meaning and by the end of the 7th - the beginning of the 8th century. even the rulers of small domains began to call themselves Qaghans. But, this opinion is not supported by written sources. This is also contrary to the Turkic hierarchy.

If you dwell on the opinion of A.V. Kuznetsov then it should be noted that the criteria of dating specified by him does not hold water, in particular, as an example, paleographic features. Thus, the legend on these coins was made by semi-cursive, which, as is known, was formed by the 6 century [9, pp. 369–370]. Regarding the manufacturing technique, it can be noted that during this period the coinage of Chach, Fergana, Sogd and Semirech'e was characterized by the release of coins according to the Chinese model by the method of casting, and not by the method of minting how coins of this type were made.

Supporting the opinion of E.V. Rtveladze about the similarity of the tamgas of the coins available on these coins with the tamgas on the coins of the rulers of the Pancha so-called. Gamaukiyana / Chamukyana and Bichut (see Fig. VI, 1–3) [10, pp. 356–358], we would like to note that the similarity of tamgas does not indicate the simultaneity of their release. As we noted above, most likely, these coins were issued by Tardu Qaghan, the founder of the Western Turkic Qaghanate (Chin. *Da-tu ke-han* / 達頭: dat-daw, Greek *Táρδος*; 576–583; 600–603) [11, pp. 227] and then the date of issue of these coins may be associated with the period of his rule (the last quarter of the 6th century - the beginning of the 7th century). If you count the dating of E.V. Rtveladze and

A.V.Kuznetsov is correct, then a legitimate question arises with which of the rulers of the Qaghanate is the coinage of this type connected, since written sources do not contain information about the rulers of the Western Qaghanate with a similar name who ruled in the period from the 2nd floor. VII before the beginning of the eighth century.

We assume that the coins with the legend "Tardu Qaghan" (Type I) are among the first coins of the Western Turkic Qaghanate. This assumption is confirmed by the parameters of these coins and the technique of their manufacture. Coins of this type are very simple, they lack images of rulers, signs of power, etc. In addition, coins with the legend "Tardu Qaghan" compared to other coins of the Western Turkic Qaghanate are much less common. However, it is possible that this legend reflects one of the epithets of the title of Qaghan - Tardu-Qaghan, which was in the hierarchy of the Turkic Qaghanate, as well as its successor, the Western Turkic Qaghanate [12, pp. 93], but this is unlikely to be our opinion.

It is appropriate to note here that the coins with the title "Tardu Qaghan" (Type I) are significantly different in their technique of manufacture, the shape of the tamga (cf. - / /) , paleographic features, lack of image, and metric data from most of the coins of the Western Turkic Qaghanate, in particular titles of *Žabgu*, *Jabgu-Qaghan* and *Qaghan* in the legend (see Fig. III – VI) [2, pp.9 –24; 13, pp. 20–21]. This in turn causes a number of problems in resolving such issues, when and by which ruler these coins were minted. In particular, Tardu Qaghan, who ruled in 576–583 in the Western Turkic Qaghanate, in 600–603 he was the supreme ruler of both Qaghanate [14, p.242]. But the aforementioned features, by which these coins differ from other coins of the Western Turkic Qaghanate, raise a number of questions. In particular, what are the differences?

If we turn to the activities of Tardu Qaghan, it becomes clear that unlike other Turkic Qaghans who had friendly relations with Byzantium, he immediately after Byzantium established friendly ties with its former enemies Avars (Varhonites) in 576 and as we know. In the same year, the commander of the Western Turkic Qaghanate, Bukan, captured the Crimea Kerch fortress (Bosphorus) belonging to Byzantium [15, p. 108; 16, pp. 137–138]. It is possible that for some time Tardu Qaghan refused to issue coins on the model of his enemies, i.e. Byzantium.

It seems to us (and confirmed by a number of facts) that the coins with the name "Tardu Qaghan" could have been issued by the Western-Turkic rulers. It is noteworthy that during archaeological research conducted in the Orkhon Valley (Mongolia), where the center of the Eastern Qaghanate was located, a stone sculpture (balbal) with an anchor-like tamga was found not far from the Bilge Qaghan monument (730s) and from the tamga *on the rump of horse* from Kogaly in the Chu-Ili Mountains (i.e. Semirech'e / Kazakhstan) (see Fig. VII) [17, p. 54, res. 21; 18, p. 253]. Similar to tamga on the Tardu Qaghan coin, which may indicate the origin of this tamga from the territory of the Eastern Qaghanate. But the question of the ownership of these tamgas still requires further clarification (see Fig. VII).

3. "Tardu" epithet or title?

The term *Tardu* in most cases occurs in connection with representatives of the Ashina clan branch, which ruled the Western Turkic Qaghanate. As an example of this, the names of such representatives of this branch as Tardu-Qaghan (576–603), *Kue Da-tu She* (闕達頭設 - *Kül Tardu-šad), *Ni-shu Du-lu Da-tu ke-han* (泥孰咄陸達頭可汗 - *Nizuk Tulu Tardu-qayan; 630) [12, pp. 65, 93], Tokharistan Yabgu *Da-tu she* (達頭設 - *Tardu-šad; 620) and *Gu-du-lu Tun Da-tu* (骨咄绿曷達頭 - *Qutluγ Tun-Tardu; 720) [19, pp. 68, 202; 20, pp. 273; 21: 91; 22, pp. 3-10; 23, p. 142]. As is known from the Chinese chronicles, the son of I-nan Qaghan of the ruler, who formed among the Turkic Qaghanate, the state *Xie Yan-to* (627–647) was *Da-tu Shé* (達頭設 - *Tardu-šad; 630–640) [12, pp. 34–36].

Most importantly, the essence of some Chinese sources confirm that *Tardu* was not a personal name, but an epithet or title with an epithet. In particular, “Tun Dian” contains the following information: “*Du-lu ke-han* (咄陸可汗- *Tulu-qayan), was (formerly) *Ni-shu* (泥孰 - *Nizuk), at the same time the *Da-tu ke-han* was announced (達頭可汗- *Tardu-qayan) which indicates that it was not a personal name. Similarly, the sources recorded the assignment of the title *Da-tu Pi-jia ke-han* (但度毗伽可汗- *Tardu Bilgä-qayan) to the Chinese commander *Li-an Shi-du*, who served as the Qaghanate for the Eastern Turkic Qaghan *Shi-pi* (始畢; 609–619) for the fight against the Tang Empire [24: 190].

Although this applies to a later time, it should be noted the presence of information confirming that the ancient Turkic form of this title was exactly *Tardu*. In particular, among the names and titles recorded in one of the legal documents from Turfan relating to the Mongolian (Chingizid) period and written in the Uyghur letter is the word *Tardu* [25, pp. 160, 162]. It is noteworthy that the epithet *Tardu* is mainly used before such imperial titles as *Qayan*, *Šad* - *Tardu-qayan*, *Tardu-šad*. This gives grounds to assume that there were no epithets in the Qaghanate that, like some titles, were also characteristic of members of his ruling dynasty. In particular, this is confirmed by the fact that such epithets as *Bilgä*, *İšbara*, *Tardu* mainly take place before the titles of Qaghan and princes.

This information gives reason to conclude that the term *Tarde* is not a proper name, but a title, more precisely, an epithet under the higher titles of the Qaghanate. This opinion is confirmed in particular by the fact that it was used with such high titles as *Qaghan*, *Shad*. The widespread use of the epithet *Tardu* in the management system of the Turkic Qaghanate suggests that regardless of whether this word was Turkic or non-Turkic, its meaning was known to the Old Turks and they used it consciously. Otherwise, it is unlikely that the incomprehensible term has become so widespread in the management system of several ancient Turkic dynasties.

The etymology of the word “*Tardu*” is not revealed. Some researchers, noting that the meaning of this term cannot be derived on Turkic soil, consider it a Turkic title [24, pp. 190–191]. As we noted above, a number of titles and names beginning with this term occur in the management of the Turkic Qaghanate. In this case, it is appropriate to refer to the term *Tardush* / *Tarduš* directly related to the problem. So, a number of researchers restore the name *Tardu* Qaghan in the form *Tardush Qaghan and believe that it means in a lexical sense “the ruler of the Western Wing” [26, pp. 209–210].

Although, this opinion cannot be joined for a number of reasons, but it should be noted that there is a genetic connection between the two terms. Such a fact that the name of the above-mentioned ruler is found in different sources in the form of *Tardu* (in the Chinese chronicles – *Da-tu* (達頭: dat-dəw) [14, p. 242; 27, p.389], in Greek sources - ταρδου [15, p. 299], in the legends of the Sogdian coins of the Western Türkic Qaghanate - *trδw*), and the inner western wing of the Eastern Turkic Qaghanate in the form of *Tardush* (in the Old Turkic Orkhon steles - *trduš* [18, p.163]; in the Sogdian documents from Mt. Mugh - *trδ`wš*, *trδwš*, in the Khotan sources - *ttarādūsa* [27, p.389]. In particular, the aforementioned examples and the presence in the legend of these coins of the Western Turkic Qaghanate named *Tardu* (*trδw x`γ`n* “*Tardu* Qaghan” and *MLK` / x`γ`n trδw* “*King / Qaghan (?) Tardu*”). Indicate that *Tardu* was his local form, and this information points to the fallacy of restoring the name *Tardu* in the form of *Tarduš* [2, pp. 9, 24–25].

In the control system of the Turkic Qaghan, the term *Tardu* is found as a proper name, more precisely, the epithet, and the term *Tarduš* - as the name of one of the wings in its control system, indicates the direct connection between these two terms. As is known from the Old Turkic runic monuments, the left (western) wing of the Eastern Qaghanate was called *Tarduš* [29, pp.867]. If we take into account the fact that the names of the wings in the management of the Qaghanate, such as *Töles*, *Šadapit*, are based on epithets, the idea that the term *Tarduš* also is based on the epithet is confirmed.

Apparently, the term *Tardush* / *Tarduš* was derived from the word *Tardu* (*Tardu* > *Tarduš*) where *š* / *s* is most likely, is an unproductive indicator of multiplicity or the suffix *-š*, forming abstract and verbal nouns widely used in Old Turkic [30, p.663]. Perhaps there is also a link between the word *Tardu* and *Tarkhan*, in which you can see the basis of the other Turkic verb *tar-* “to disperse, or divide up (something)” [29, p. 529], from which some researchers believe that the title is formed *Tarkhan* [36, p. 471]. Thus, the epithet *Tardu* can be decomposed into two parts: *tar* and *du*, the first of which is the basis of the aforementioned verb, and the second suffix of the finite form of the objectively ascertained past tense of the third person [30, p. 664], which has parallel features in other languages of Altaic family [31, p. 13].

Based on this, this epithet can be interpreted as “scattered, distributed”. Another interesting fact is that the name of one of the Mongolian rulers Haidu (descendant of Ogedei Kaan; 1260) also contains this suffix, and the Mongolian group of languages is known to be from the Altai languages closest to Turkic [34, p. 178]. At the same time, the name of Grandfather Temur Taragai, which also contains the basis of *tar-*, looks very tempting in connection with the epithet *Tardu*. According to some researchers, this title was first recorded in the Chinese chronicles in the form of *Ta-t'ou* as the epithet of one of Toba's (Tabgach) vassals in connection with the events of 380 years. Also this term in the forms *Ta-tu*, *Ta-t'ou* or *T'a-tun*, is recorded in “Wei shu” (V century) in the names of the representatives of the ruling Toba dynasty, and in the form *T'a-tun* is marked one of the leaders of the Huns (Hun) second century AD [32, p. 39].

4. Conclusion

In the process of studying the coins of the Western Turkic Qaghanate, a number of questions remain that are difficult for the present moment to give a definitive answer. Especially, one of such main questions is the question of the role and place of the coins, the legends of which reflected the supreme titles of the Qaghanate and whether they had circulated throughout its territory. Since it is known that each of the vassal possessions of the Qaghanate had its own coinage. Even in Chach, along the line, with coins of the supreme rulers of the Western Turkic Qaghanate, there was a stamp of local rulers and Turkic dynasties of the Chach Tegins and Tuduns, which proceeded from numismatic material with equal circulation [2, pp. 47, 62; 33, p. 77].

If you turn to the monetary system of such empires as Byzantium and Sassanid Iran, which were the immediate neighbors of Qaghanate, your eyes rush that they, along with local coinage, had a nation-wide one, whose coins were circulated not only throughout the country, but also played a large role in international trade. The routes of the Great Silk Road as currency. Based on the fact that the finds of coins, the coinage of which is directly connected by the Western Turkic Qaghanate outside Chach and Fergana are few and are characterized mainly as imported, it can be concluded that their regional circulation is only within their historical and cultural areas, i.e. Chach and Fergana. But at the same time, this fact does not implore their importance for studying the history of the socio-political, economic and cultural life of the Qaghanate, since they reflected the supreme titles of the Western Turkic Qaghanate, as well as their traditions of statehood and religious beliefs. The coinage of coins with the supreme titles of Qaghanate, mainly in the territory of Chach and partially in Fergana, is most likely due to the fact that they were direct neighbors with the center of the Western Turkic Qaghanate, Semirech'e, as well as with the transfer of the central power in them in the hand of the ruling kind of the Qaghanate Ashina and the presence here at a certain time of the direct rule of the Qaghanate. In particular, it should be noted that in its time Chach was the headquarters of the Western Turkic qaghans.

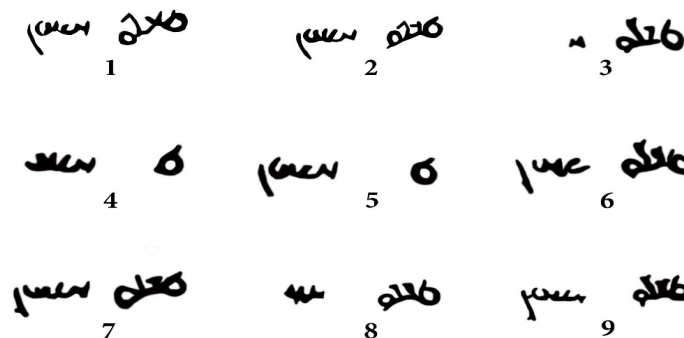
Summarizing our short analysis on some issues of the Western Turkic Qaghanate and its coinage on the example of coins with the title “Tardu Qaghan”, we state that so far some of the issues that need to be covered in the history of this Qaghanate remain in the center of attention of researchers. We hope that with the increase in the number of numismatic finds these issues

will be resolved. In particular, if it is possible to find the coins of the second type that are better preserved, which are related to Tardu Qaghan, a lot of questions on this issue will be solved.

Fig. I. Coins with the title "Tardu Qaghan" (Type I)

Fig.I Coins with the title "Tardu Qaghan"(Type I)

n	'	γ	'	x	w	δ	r	t	
\	c	μ	ε	η	ο	ι	υ	ϕ	1
\	c	μ	ε	η	ο	ι	υ	ϕ	2
				η	ο	ι	υ	ϕ	3
		μ	ε	η				ϕ	4
\	c	μ	ε	η				ϕ	5
\	c	μ	ε		ο	ι	υ	ϕ	6
\	c	μ	ε	η	ο	ι	υ	ϕ	7
		μ	ε		ο	ι	υ	ϕ	8
\	c	μ	ε	η	ο	ι	υ	ϕ	9

Fig. II. Sogdian legends of the coins with the title "Tardu-Qaghan" (Type I)

Fig. III. Coins with the title “MLK’ / Qaghan? Tardu” (Type II)

Fig. IV. Coins with the title “Farn Bagy Qaghan (?)”

Levha III. Çaç'ta darb olunan bazı Batı Köktürk Kağanlığı sikkeleri (1-2); Çaç Teginleri (3-4); Semerkant'ın "Kağan" unvanlı sikkesi (5), Fergana Aşina hanedanının sikkesi (6)

Fig. V. Pre-Islamic coins of Central Asia: Coins of Western Turkic Qaghanate, minted in Chach (Tashkent) - 1-2; coins of Chach Tegini – 3-4; Turko-Sogdian coins of Samarkand – 5, coins of Ashina dynasty of Ferghana - 6

Расм XVI. Суғд тангалари (Панч, Нахшаб ва Кеш)

Fig. VI. Coins of Turko-Sogdian dynasty of Panch (Eastern Sogd) VII – VIII century

I. Uluslararası Uzak Asya'dan Ön Asya'ya Eski Türkçe Dilgi Söleni, 18-20 Kasım 2009, AFYONKARAHİSAR

Resim 15: Çengel Tamga

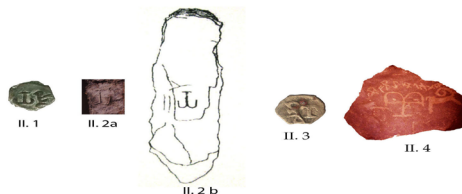
Resim 16: Tug Tamga

107

1

I. "Jabgu", "Cabgu-Kağan" ve "Kağan" unvanlı Batı Köktürk Kağanlığı sikkeleri damgalarıyla (I. resim, 1-5) Yedisi (I. resim, 6 a-b, 7-8) ve Orhun bölgelerinde yazıt ve kayalarda bulunan damgalar (I. resim, 9 a-b) arasında yakın benzerlikler göze çarpmaktadır.

II. "Tardu Kağan" unvanlı Batı Köktürk sikkesindeki damga (II. resim, 1, 3) Orhun'dan bulunan balbal sırtında görülen damga (II. resim, 2 a-b) ve Övörhanğay yazıtındaki (II.4) damgalar ile aynıdır.

Levha V. Batı Köktürk sikkelerini özdeşleştirme ve darp tutarlılığını belirlemede damga biçimleri yardımcı olabilir (resimlerin orijinal ölçemleri farklıdır).

2

3

Fig. VII. Anchor-shaped tamgas of Pre-Islamic Central Asia: Mongolia – 1-2; Kogaly (Semirech'e / Eastern Kazakhstan) - 3

References

1. Смирнова О.И. Сводный каталог согдийских монет. Бронза. – Москва: Наука, 1981.
2. Бабаяров Г. Древнетюркские монеты Чачского оазиса VI – VIII вв. н.э. – Ташкент: Изд-во Национальной библиотеки Узбекистана имени Алишера Навои, 2007.
3. <http://www.zeno.ru> – Pre-Islamic Central Asia, Chach
4. Ртвеладзе Э.В. Нумизматические материалы к истории раннесредневекового Чача // ОНУ, №8. – 1982. – С. 31-38.
5. Ртвеладзе Э.В. Древние и раннесредневековые монеты историко-культурных областей Узбекистана. Том 1.

Ташкент, 2002.

6. Ртвеладзе Э.В. История и нумизматика Чача (вторая половина III – сер. VIII в. н.э.). – Ташкент, 2006.
7. Баратова Л.С. Новые материалы к истории денежного обращения раннесредневекового Чача // Нумизматика Центральной Азии, вып. III. – Ташкент, 1998. – С. 53-57.
8. Шагалов В.Д., Кузнецов А.В. Каталог монет Чача III–VIII вв. – Ташкент, 2006.
9. ОИЯ. СЯ 1981 – Основы иранского языкознания. Среднеиранские языки. – Москва, 1981.
10. Hirano S. A new coin in the name of Pecut Lord of Panch // The Royal Numismatic Society. Numismatic Chronicle 171. – London, 2011. – P. 356–358.
11. Chavannes E. Documents sur les Toukiue (Turks. occidentaux // Сборник трудов Орхонской экспедиции. Вып. 6. – Санкт-Петербург, 1903.
12. Taşağıl A. Gök-Türkler, II. – Ankara, 1999.
13. Бабаяров Г., Кубатин А. Очерки по истории и нумизматике Западно-Тюркского каганата. Часть I. – LAP Lambert Academic Publishing, 2014.
14. Бичурин Н.Я. Собрание сведений о народах, обитавших в Средней Азии в древние времена. Т. I. – Москва-Ленинград: Наука, 1950.
15. Moravcsik G. Byzantinoturcica. II. – Berlin, 1958.
16. Артамонов М.И. История Хазар. – Ленинград, 1962.
17. Kuzuoğlu R, Gökçek G.L. 2003 yılı Bilge Kagan Anıt Mezar kazısı // Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler dergisi. – Bişkek, 2005. – P. 29–58.
18. Rogozhinskii A.E. Medieval petroglyph tamgas in the Southern Kazakhsatn and Semirechie / Tamgas of Pre-Islamic Central Asia. – Samarkand: ICAS, 2019. – P. 249-295
19. Тугушева Л. Ю. Уйгурская версия биографии Сюань-Цзана. – Москва: Наука, 1991.
20. Harmatta J., Litvinsky B. A. Toharistan and Gandhara under Western Turk rule // HCCA. – Vol. 3. – Paris 1996. – P.367–40.
21. Taşağıl A. Gök-Türkler. I, 2. Baskı. – Ankara, 2003.
22. Бобоёров Ф. Тохаристон ябғулари тарихига доир // Ўзбекистон тарихи. – Тошкент, 2003. – №. 3. – Б. 3-10.
23. Кубатин А.В. Система титулов Тюркского каганата: генезис и преемственность. – Ташкент: Yangi Nashr, 2016.
24. Drompp M.R. Chinese “Qaghans” appointed by Türks // T’angs studies. – Taipei, 2007. – No. 25. – P.183-202.
25. Moriyasu T. On the Uighur Buddhist Society at Čiqtim in Turfan during the Mongol Period // Splitter aus der Gegend von Turfan. Festschrift für Peter Zieme anlässlich seines 60. Geburtstags. Herausgegeben von M. Ölmez / S.-C. Raschmann. İstanbul – Berlin, 2002. – S. 153–177.
26. Beckwith I. C. The Tibetan Empire in Central Asia: A History of the Struggle for Great Power among Tibetans, Turks, Arabs, and Chinese during the Early Middle Ages. – New Jersey: Princeton University Press, 1993.
27. Lurje P. Personal Names in Sogdian Texts / Iranisches Personennamenbuch. Band II. Mitteliranische Personennamen. – № 8. – Wien, 2010.
28. User Ş. H. Köktürk ve Ötüken Uygur Kağanlığı Yazıtları. Söz Varlığı İncelemesi. 1. Baskı. – Konya: Kömen Yayınları, 2009.
29. Clauson G. An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish. – Oxford, 1972.
30. ДТС 1969 – Древнетюркский словарь. Под ред. В.М. Наделяева, Д.М. Насилова, Э.Р. Тенишева, А.М. Щербака. – Ленинград: Наука, 1969.
31. Тенишев Э.Р. Алтайские языки // Тюркские языки. – Бишкек, 1997. – С. 7–17.
32. Donuk A. Eski Türk devletlerinde idari-askeri unvan ve terimler. – İstanbul, 1988.
33. Kamoliddin Sh., Babajar G. Some Notes on the Titles of the Pre-Islamic Rulers of Chach // Archivum Eurasiae Medii Aevi, Tom 15 (2006/2007., Harrasowitz Verlag, Wiesbaden, 2008. – P. 71–92.
34. Барфилд Т. Дж. Опасная граница: кочевые империи и Китай (221 г. до н. э. – 1757 г. н. э.). / Пер. Д. В. Рхлядева, В. Б. Кузнецова; науч. ред. и пред. Д. В. Рхлядева. – Санкт-Петербург, 2009.
35. Зуев Ю.А. Ранние тюрки: очерки истории и идеологии. – Алматы, 2002.
36. Doerfer G. Türkische und mongolische Elementen in Neupersische. Bd. II. – Wiesbaden, 1965.

37. <http://www.sogdcoins.narod.ru> – Chach coins
38. Бабаяров Г. Монеты Западно-Тюркского каганата с титулом «Тарду-каган» // Проблемы древней и средневековой истории Чача. История. Археология. Нумизматика. Вып. 5 / Под. ред. Ш. Камолиддин. – Berlin: LAP Lambert Academic Publishing, 2017. – С. 19-96.
39. Babayarov G., Kubatin A. Byzantine impact on the iconography of Western Turkic coinage // Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hung. – Volume 66. – Budapest, 2013. – P. 47–58.

References

1. Smirnova O.I. Svodnyj katalog sogdijskih monet. Bronza. – Moskva: Nauka, 1981.
2. Babayarov G. Drevnetyurkskie monety Chachskogo oazisa VI – VIII vv. n.e. – Tashkent: Izd-vo Nacional'noj biblioteki Uzbekistana imeni Alishera Navoi, 2007.
3. <http://www.zeno.ru> – Pre-Islamic Central Asia, Chach
4. Rtveladze E.V. Numizmaticheskie materialy k istorii rannesrednevekovogo Chacha // ONU. 8, 1982. – S. 31-38
5. Rtveladze E.V. Drevnie i rannesrednevekovye monety istoriko-kul'turnyh oblastej Uzbekistana. Tom 1. – Tashkent, 2002.
6. Rtveladze E.V. Istoriya i numizmatika CHacha (vtoraya polovina III – ser. VIII v. n.e.– Tashkent, 2006.
7. Baratova L.S. Novye materialy k istorii denezhnogo obrashcheniya rannesrednevekovogo CHacha // Numizmatika Central'noj Azii, vyp. III. – Tashkent, 1998. – S. 53-57.
8. Shagalov V.D., Kuznecov A.V. Katalog monet CHacha III–VIII vv. – Tashkent, 2006.
9. Osnovy iranskogo yazykoznanija. Sredneiranskie yazyki. – Moskva, 1981.
10. Hirano S. A new coin in the name of Pecut Lord of Panch // The Royal Numismatic Society. Numismatic Chronicle 171. – London, 2011. – P. 356–358.
11. Chavannes E. Documents sur les Tou-kiue (Turks. occidentaux // Sbornik trudov Orhonskoj ekspedicii. – Vyp. 6. – Sankt-Peterburg, 1903.
12. Taşağıl A. Gök-Türkler, II. – Ankara, 1999.
13. Babayarov G., Kubatin A. Ocherki po istorii i numizmatike Zapadno-Tyurkskogo kaganata. CHast' I. LAP Lambert Academic Publishing, 2014.
14. Bichurin N.YA. Sobranie svedenij o narodah, obitavshih v Srednej Azii v drevnie vremena. – Moskva-Leningrad: Nauka, 1950.
15. Moravcsik G. Byzantinoturcica. II. – Berlin, 1958.
16. Artamonov M.I. Istoriya Hazar. – Leningrad, 1962.
17. Kuzuoglu R, Gökçek G.L. 2003 yılı Bilge Kagan Anyt Mezar kazısı // Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler dergisi. – Bishkek, 2005. – S. 29–58.
18. Rogozhinskii A.E. Medieval petroglyph tamgas in the Southern Kazakhsatn and Semirechie / Tamgas of Pre-Islamic Central Asia. – Samarkand: IICAS, 2019. – P. 249-295.
19. Tugusheva L. YU. Ujgurskaya versiya biografii Syuan'-Czana. – Moskva: Nauka, 1991.
20. Harmatta J., Litvinsky B. A. Toharistan and Gandhara under Western Turk rule // HCCA. – Vol. 3. – Paris 1996. – P. 367– 401.
21. Gök-Türkler. I, 2.– Baskı, Ankara, 2003.
22. Boboyorov G. Tohariston yabʼulari tarihiga doir //Uzbekiston tarihi. – Toshkent, 2003. – №. 3. – B. 3-10.
23. Kubatin A.V. Sistema titulov Tyurkskogo kaganata: genezis i preemstvennost'. – Tashkent: Yangi Nashr, 2016.
24. Drompp M.R. Chinese “Qaghans” appointed by Türks // T'angs studies. – Taipei, 2007. – No. 25. – P. 183-202.
25. Moriyasu T. On the Uighur Buddhist Society at Čiqtim in Turfan during the Mongol Period // Splitter aus der Gegend von Turfan. Festschrift für Peter Zieme anlässlich seines 60. Geburstags. Herausgegeben von M. Ölmez / S.-C. Raschmann. – İstanbul – Berlin, 2002. – S. 153–177.
26. Beckwith I. C. The Tibetan Empire in Central Asia: A History of the Struggle for Great Power among Tibetans, Turks, Arabs, and Chinese during the Early Middle Ages. – New Jersey: Princeton University Press, 1993.
27. Lurje P. Personal Names in Sogdian Texts / Iranisches Personennamenbuch. Band II. Mitteliranische Personennamen. – № 8. – Vien, 2010.

28. User Ş. H. Köktürk ve Ötüken Uygur Kağanlığı Yazıtları. Söz Varlığı İncelemesi. 1. – Baskı. – Konya: Kömen Yayınları, 2009.
29. Clauson G. An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish. – Oxford, 1972.
30. Drevnetyurkskiy slovar'. Pod red. V.M. Nadelyaeva, D.M. Nasilova, E.R. Tenisheva, A.M. Shcherbaka. – Leningrad: Nauka, 1969.
31. Tenishev E.R. Altajskie yazyki // Tyurkskie yazyki. – Bishkek, 1997. – S. 7–17.
32. Donuk A. Eski Türk devletlerinde idari-askeri unvan ve terimler. – İstanbul, 1988.
33. Kamoliddin Sh., Babajar G. Some Notes on the Titles of the Pre-Islamic Rulers of Chach // Archivum Eurasiae Medii Aevi, – Tom 15. – Harrasowitz Verlag, Wiesbaden, 2008. – R. 71–92.
34. Barfield T. Dzh. Opasnaya granica: kochevye imperii i Kitaj (221 g. do n. e. – 1757 g. n. e. / Per. D. V. Rhlyadeva, V. B. Kuznecova; nauch. red. i pred. D. V. Rhlyadeva. – Sankt-Peterburg, 2009.
35. Zuev YU.A. Rannie tyurki: ocherki istorii i ideologii. – Almaty, 2002.
36. Doerfer G. Tyurkische und mongolische Elementen in Neupersische. Bd. II. – Wiesbaden, 1965.
37. <http://www.sogdcoins.narod.ru> – Chach coins
38. Babayarov G. Monety Zapadno-Tyurkskogo kaganata s titulom «Tardu-kagan» // Problemy drevnej i srednevekovoj istorii CHacha. Istoriya. Arheologiya. Numizmatika. Vyp. 5 / Pod. red. SH. Kamoliddin. – Berlin: LAP Lambert Academic Publishing, 2017. – S. 19-30, 91-96.
39. Babayarov G., Kubatin A. Byzantine impact on the iconography of Western Turkic coinage // Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hung. Volume 66. – Budapest, 2013. – P. 47–58.

PUBLICATION ETHICS

For authors:

Submission of articles to the scientific publication office means the authors' consent to the right of the Publisher, L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish articles in the journal and the re-publication of it in any foreign language. Submitting the text of the work for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about himself, the lack of plagiarism and other forms of improper borrowing in the article, the proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, illustrations.

The author(s) should provide a cover letter with the article to the journal editors.

Requirements for provided articles.

The article

- must be issued according to the requirements of the editorial board;
  - at the time of sending the article should not be published or be pending in another edition;
  - must contain original research results;
  - must include the results only of the author work / team of authors (the inclusion of other persons is unacceptable);
- It is assumed that at the time of sending the article, all authors agree with the publication in this journal and do not object to the order of indication of the authors in the article;
- should include in the list of citations only those peer-reviewed sources that were actually used in the course of the study;
  - should indicate all sources used (including the work of the author / team of authors).

For reviewers:

- all articles received for review must be viewed as a confidential document. A peer reviewer has no right to use unpublished article materials in his own research. The reviewer may send material to third parties only with the permission of the editor-in-chief;
- according to the journal review policy, the journal uses a one-sided "blind" review procedure, when the authors' data are known to the reviewer. In this connection, the object of reviewing should be the results of the obtained research, and not the author/team of authors. Expert opinion should not depend on the gender, nationality, religion and other personal qualities of the author / team of authors;
- the reviewer needs to submit an objective work assessment to the editor, if necessary, suggest options for improving the submitted material;
- the reviewer must refuse to review the material, notifying the editor if he/she is not a specialist in the subject matter of the material;

For editors:

Editor-in-Chief and members of the editorial board undertake

- pay special attention to the qualitative composition of articles;
- in determining who is responsible for the article, make his reasoned decision by agreement (or disagreement) with the reviewers' decisions on the article;
- participate in meetings of the journal editorial board, make decisions on determining the content of journal issues.

Editor-in-Chief;

- identifies two reviewers who are not members of the journal editorial board (scientists or specialists in relevant topics) for each article that has passed the initial review for compliance with technical requirements;
- on the basis of peer-reviews and the conclusion of the responsible member of the editorial board, makes the final decision on the publication of the received material. The decision of the editor-in-chief is brought up for discussion by the editorial board;
- In his/her decision, the Editor-in-Chief is guided solely by scientific considerations and compliance with publishing standards. The decision of the Editor-in-Chief and the editorial board should not depend on the gender, nationality, religion and other personal qualities of the author/team of authors;

Open Access Policy

The journal 's articles are directly accessible to all, based on the principle that free open access to research results

---

---

increases universal knowledge.

ЖАРИЯЛАУ ЭТИКАСЫ

Авторлар үшін:

Автордың қолжазбаны редакцияға жіберуі мақаланың «Turkic Studies Journal» журналында басылуына, шетел тіліне аударылып қайта басылуына келісімін білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы автор туралы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің (мәтін, кесте, диаграмма, безендірудің барлық сызбалары заңды түрде тіркелгендігіне) жоқтығына кепілдеме береді.

Жіберілген қолжазбаға қойылатын талаптар.

Қолжазба:

- редакция талаптарына сәйкес рәсімделген болуы қажет;
- басқа басылымда жарияланбаған және жариялауға жіберілмеген болуы керек;
- оригиналды зерттеу нәтижелерін қамтуы қажет;
- автордың/авторлар тобының ғана зерттеу нәтижелерін қамтуы қажет;
- баспаға қолжазбаның жіберілуі автор/авторлардың мақаланың жіберілуімен таныстығын, қолжазбада көрсетілген авторлардың кезегіне қарсы еместігін білдіреді;
- әдебиеттер тізіміне тек зерттеу барысында пайдаланылған әдебиеттер енгізіледі;
- қолданылған барлық әдебиеттер тізімі (автордың/авторлар тобының еңбектерімен қоса) мақалада көрсетілуі қажет.

Рецензенттер үшін:

- рецензияға түскен әрбір мақала құпия құжат ретінде қарастырылады. Рецензент өзінің жазбаларында жіберілген мақаланың қандай да бір материалдарын пайдалана алмайды. Рецензент қолжазба материалдарды бас редактордың рұқсатымен ғана үшінші тұлғаға жіберуі мүмкін;
- журналдың біржақты анонимді рецензиялау саясатына орай, қолжазба авторы туралы деректер рецензентке мәлім болады. Осыған байланысты, рецензия объектісі қолжазба авторы/авторлар тобы емес, қолжазбада алынған нәтижелер болып табылады. Рецензент шешімі автордың/авторлар тобының гендерлік, ұлттық, діни және басқа жеке қасиеттеріне тәуелсіз болуы қажет;
- рецензент редакцияға объективті түрде бағаланған қолжазбаға берілген пікірді және, қажет болған жағдайда, мақаланы жетілдіру ұсыныстарын беруі қажет;
- рецензент зерттеу тақырыбының маманы болмаса, редакторды хабардар етіп, материалға пікір беруден бас тартуы қажет;

Редакторлар үшін:

Бас редактор және редакция алқасы мүшелерінің міндеттері:

- жарияланатын мақалалардың сапасына ерекше көңіл бөлу;
- редакция алқасы құрамынан мақалаға жауапты болып тағайындалған жағдайда рецензенттер пікірімен келісетіндігін (немесе келіспейтіндігін) нақты дәлелдермен негіздеу;
- редакция алқасының отырыстарына қатысу, журнал мазмұнын анықтайтын шешім қабылдауда өз пікірін білдіру.

Бас редактор:

- техникалық талаптарға сәйкестікке тексерілген әрбір мақалаға журналдың редакция алқасы құрамына кірмейтін екі рецензент және редакция алқасынан мақалаға жауапты бір маман тағайындайды;
- рецензенттердің пікірлері мен редакция алқасының жауапты мүшесінің қорытынды пікірі бойынша қолжазбаны жариялау туралы қорытынды шешім қабылдайды. Бас редактордың шешімі редакция алқасы отырысында талқыланады;
- бас редактор шешім қабылдауда тек мақаланың баспа стандарттарына сәйкестігі мен онда алынған ғылыми нәтижелерді басшылыққа алады. Бас редактордың және редакция алқасының шешімі автордың/авторлар тобының гендерлік, ұлттық, діни және басқа жеке қасиеттеріне байланысты болмауы керек.

Ашық қолжетімділік саясаты

Зерттеу нәтижелерінің ерікті түрдегі ашық қолжетімділігі принципін негізделген журнал мақалаларының баршаға бірдей қолжетімді болуы әмбебап білімді молайтуға қызмет етеді.

INFORMATION FOR AUTHORS

1. In order to having published an article to the journal, it is mandatory to send the report text to email turkicjournal@gmail.com address of the organizational committee.

Language of publishing: Kazakh, Russian, English

2. Submission of articles to the scientific publication office means the authors' consent to the right of the Publisher, L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish articles in the journal and the re-publication of it in any foreign language. Submitting the text of the work for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about himself, the lack of plagiarism and other forms of improper borrowing in the article, the proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, illustrations.

3. **Length** – 7-15 pages.

4. Scheme of articles construction:

- article title should written in capital letters, center alignment;
- on the next line (bold italic type, right alignment) – Full name of the article's author;
- on the next line (italic type, right alignment) – academic status, academic degree, name of higher institution, city or job position, work place, city (clipping is not allowed);
- on the next line (italic type, right alignment) – E-mail for contacts;
- abstract – optimum size is 150 words. Abstract is written in English and is given before the main text;
- keywords – 5-10 words. Keywords separate from each other a point from a comma;
- article title, full name of the article's author, academic status, academic degree, abstract, keywords should be given in 2 languages (English and on the article's language);
- for typing, formulae and charts Microsoft Word editor should be used for Windows. Text editor options: all field for 2 cm; Times New Roman font, font size is 12; interline interval is 1,15; full justification; indenture 1 cm; portrait page orientation;
- references in the text on the relevant source from the list of references are made out in square brackets, for example: [1, page 277]. Using of automatic paginal references is not allowed. The list of references has to contain not less than 20 sources. The font of the list is Times New Roman of 10 points, the first line of the paragraph with a ledge of 0.5 cm, alignment on width with transfers;
- requirements extend to writing personalia, reviews and referee reports.

Example of a references design :

1. Аксартов Р. М., Айзиков М. И., Расулова С. А. Метод количественного определения леукомизина // Вестн. КазНУ. Сер.хим – 2003. –Т. 1. No 8. – С. 40-41.
2. Абимильдина С. Т., Сыдыкова Г. Е., Оразбаева Л. А. Функционирование и развитие инфраструктуры сахарного производства // Инновация в аграрном секторе Казахстана: Матер. Междунар. конф., Вена, Австрия, 2009. – Алматы, 2010. – С. 10-13.
3. Курмуков А. А. Ангиопротекторная и гипополипидемическая активность леукомизина. – Алматы: Бастау, 2007. – С. 3-5.
4. Соколовский Д. В. Теория синтеза самоустанавливающихся кулачковых механизмов приводов [Электрон. ресурс]. – 2006. – URL: http://bookchamber.kz/stst_2006.htm (дата обращения: 12.03.2009)
5. Петушкова, Г.И. Проектирование костюма : учеб. для вузов / Г.И. Петушкова. – М.: Академия, 2004. – 416 с.

АВТОРЛАРҒА АРНАЛҒАН ЕРЕЖЕЛЕР

1. Мақаланы журналға жариялау үшін ұйымдастыру комитетінің e-mail: turkicstudies@gmail.com электрондық мекен-жайына жіберу қажет.

Жарияланым тілі: қазақ, орыс, ағылшын

2. Автордың қолжазбаны редакцияға жіберуі оның мақаласын қандай да болмасын шет тілінде журналда жариялау және қайта жариялау үшін Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетіне өз құқығын білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы автор туралы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің (мәтін, кесте, диаграмма, безендірудің барлық сызбалары заңды түрде тіркелгендігіне) жоқтығына кепілдеме береді.

3. Көлемі – 7-15 бет.

4. Мақалаларды әзірлеу тәртібі:

- мақаланың атауы бас әріппен, жолдың тура ортасына жазылады;
- аңдатпа ағылшын тілінде жазылады және негізгі мәтіннің алдында беріледі (көлемі 150 сөз);
- келесі жолда (қалың курсив, оң жақ шеті бойынша теңестіріледі) – мақала авторының аты-жөні толық жазылады;

-
-
- келесі жолда (курсивпен теріліп, оң жақ шеті бойынша теңестіріледі) – ғылыми атағы, ғылыми дәрежесі, ЖОО атауы, қаласы немесе лауазымы, жұмыс орны, қаласы (қысқартуларға жол берілмейді);
  - келесі жолда (курсивпен, оң жақ шеті бойынша көрсетіледі) – байланыстар үшін E-mail көрсетіледі;
  - кілт сөздер – 5-10 сөз. Кілт сөздер бір-бірінен үтірмен бөлінеді;
  - мақаланың атауы, автордың аты-жөні, ғылыми атағы, ғылыми дәрежесі екі тілде беріледі (ағылшынша және мақаланың тілінде);
  - мәтінді, формулаларды және кестелерді теру үшін Windows-ке арналған Microsoft Word редакторын пайдалану керек. Мәтін редакторының параметрлері: барлық шеті 2 см; Times New Roman қарпі, өлшемі – 12; жоларалық интервал – 1,15; ені бойынша теңестіріледі; абзацтық шегініс 1 см; беттің кескіні - кітап;
  - мәтіндегі әдебиеттер тізімінен тиісті дереккөзге сілтемелер шаршы жақшада ресімделеді, мысалы: [1, 277 б.]. Беттен кейінгі автоматты сілтемелерді пайдалануға жол берілмейді. Тізімнің қарпі – Times New Roman кегль 10, абзацтық шегініс 0,5 см. Әдебиеттер тізімі 20-дан кем болмауы керек;
  - талаптар шолулар, пікірлер мен есімнамалар жазуға қолданылады.

Қолданылған әдебиеттер тізімін рәсімдеу мысалдары

1. Аксартов Р. М., Айзиков М. И., Расулова С. А. Метод количественного определения леукомизина // Вестн. КазНУ. Сер. хим – 2003. – Т. 1. № 8. – С. 40-41.
2. Абимурдына С. Т., Сыдыкова Г. Е., Оразбаева Л. А. Функционирование и развитие инфраструктуры сахарного производства // Инновация в аграрном секторе Казахстана: Матер. Междунар. конф., Вена, Австрия, 2009. – Алматы, 2010. – С. 10-13.
3. Курмуков А. А. Ангиопротекторная и гиполлипидемическая активность леукомизина. – Алматы: Бастау, 2007. – С. 3-5.
4. Соколовский Д. В. Теория синтеза самоустанавливающихся кулачковых механизмов приводов [Электрон. ресурс]. – 2006. – URL: http://bookchamber.kz/stst_2006.htm (дата обращения: 12.03.2009)
5. Петушкова, Г.И. Проектирование костюма : учеб. для вузов / Г.И. Петушкова. – М.: Академия, 2004. – 416 с.

TURKIC STUDIES JOURNAL
2019 - № 1 (1) - Нұр-Сұлтан: ЕҰУ.-114с.
Басуға жіберілді 30.09.19.
Тираж - 50 дана.

Техникалық хатшы: Идрисова Г.А.
Редакцияның мекенжайы:
010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қ., Сәтпаев к-сі, 2.
Тел.: +7(7172) 709-500 (ішкі 31-434)
E-mail: turkicjournal@gmail.com, web-site: tsj.enu.kz

Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар
министрлігінде тіркелген.
28.03.19 ж. № 17636-Ж - тіркеу куәлігі